

ANGLICKÁ REVOLÚCIA

Predpoklady vzniku

- Anglicko bolo v tom čase najsilnejšou námornou mocnosťou, ale na kontinente to bolo Francúzsko.
- Anglicko bolo PARLAMENTNOU MONARCHIOU - kráľ nevládne sám, zákony schvaľuje parlament.
- Obchodovalo s vlnou, začali vznikať manufaktúry.
- Z obchodu bohatli zámožní ľudia - majitelia manufaktúr, obchodníci - vytvára sa nová vrstva.

PRÍČINY:

- 1603 smrť Alžbety z rodu Tudorovcov.
- Tudorovci vymierajú.

Stuartovci

- V roku 1603 vládne nová dynastia – STUARTOVCI – vládli aj v Škótsku, v Írsku, pokúsili sa vládnuť absolutisticky.
- Karol I. – zavádzal dane bez súhlasu parlamentu, tak vznikol SPOR medzi ním a parlamentom, rozpustil parlament a začal vládnuť ABSOLUTISTICKY.
- parlamentný tábor odmietne absolutizmus a žiada dodržať Magnu chartu libertatum.
- zaviedli kráľovský monopol- s istými produktmi môže podnikáť len kráľ.
- anglikáni sa dostávajú do rozporu s katolíkmi.
- katolíci sú nespokojní, lebo Jakub im nedovolil rozširovať ich vieru (nebola ale zakázaná)
- katolíci vyvolajú konflikt – „spiknutie pušného prachu“ – chcú vyhodit' do vzduchu parlament, ale jeden ich zradí- odvtedy začali byť tvrdo prenasledovaní
- Anglikáni – vo vnútri sa vytvorí nová skupina – puritáni, ktorí chcú očistiť anglikánsku cirkev od katolicizmu (organizáciu veriaci ľudia si majú voliť cirkevných hodnostárov)

Puritáni

Puritáni sa delia:

- Presbyteriáni – veriaci si majú voliť cirkevných hodnostárov
- Independenti – arcibiskup Laud, sloboda vierovyznania
- Levelleri – úplné zrušenie kráľovstva a nastolenie republiky
- Diggeri – kopáči, roľníci, chceli rozdeliť pôdu
- 1639 – na Stuartovcov zaútočia Íri a Škóti
- 1640 – začiatok revolúcie

1.obdobie revolúcie

- povstanie v Škótsku /tam chcel Karol I. zaviesť absolutizmus/, ale keďže nemal peniaze, musel zvolať parlament - v roku 1640 - dosiahol to, že bez súhlasu parlamentu sa nesmie zaviesť nová daň

- Karol zvoláva parlament, sľúbil, že bude dodržiavať Magnu chartu libertatum
- Vyženie Škótov

2.obdobie revolúcie

- Vypukla občianska vojna
- Na zač. mal úspech kráľ, ale keď sa do čela parlamentnej armády postavil OLIVER CROMWELL, kráľ bol porazený, popravený
- v r. 1649 – 1652 – sa z Anglicka stáva REPUBLIKA - vládol parlament

Oliver Cromwell

- Chcel sa zbaviť diggerov a poslal ich do Írska – Írsko sa opäť stáva súčasťou Anglicka a pôda sa tu rozdelí medzi diggerov, ktorí boli súčasťou armády
- 1651 vydáva Cromwell Navigačné aktá – všetok tovar do krajiny má prichádzať len na anglických lodiach, alebo lodiach, odkiaľ tovar pochádza – rozpúta sa vojna s Holandskom, ktoré je porazené a Anglicko sa stáva najväčšou námornou veľmocou
- Parlament sa dostáva do krízy – keď bol kráľ popravený, majetok sa dostal do rúk štátu a začína sa boj o majetky
- Cromwell teda rozpustí parlament

3.obdobie revolúcie

- Na čele parlamentu – O. Cromwell – prijal titul LORD PROTEKTOR – nastolil diktatúru a násilne k Anglicku pripojil Škótsko a Írsko
- Po jeho smrti obnovená monarchia – Karol II. – nastolil absolutizmus – preto bol pozbavený trónu
- Na jeho miesto nastúpil Viliam III. Oranžský – holandský miestodržiteľ – vytvorená personálna únia
- Anglicko sa stalo KONŠTITUČNOU MONARCHIOU – parlamentným štátom na čele s kráľom, ktorý bol hlavou štátu, no skutočnú moc mal parlament (panovník a parlament boli rovnocenní predstavitelia vlády).

Dôsledky:

- dvojkomorový parlament – snemovňa lordov (šľachtici) a dolná snemovňa (do nej sa volilo)
- Toryovia (konzervatívci) – volili si do dolnej snemovne
- Whigovia (liberáli) – kritizovali toryov
- Od 19. storočia sa z nich vytvorí Labour party
- Priemyselná revolúcia